

Enhed
Center for Jura og
Internationale
Opgaver

Sagsbehandler
Anne Martha
Malmgren-Hansen

Koordineret med

Sagsnr.

Doknr.
841840

Dato
27-06-2024

Spørgsmål og svar fra lukket spørgetime om forældrefremmedgørelse og opfølgning på aftalen om et forbedret familieretligt system den 14. marts 2024

Baggrund

Under en lukket spørgetime i Folketingets Socialudvalg torsdag den 14. marts 2024 blev der anmodet om yderligere datagrundlag fsva. en række emner samt stillet en række spørgsmål.

Disse anmodninger og spørgsmål besvares nedenfor.

1.1: Det årlige antal ansøgninger om overvåget samvær herunder antallet af sager, hvor der enten er tildelt overvåget samvær eller givet afslag, ønskes oplyst.

Der henvises til besvarelsen af SOU alm. del spørgsmål nr. 329, der er vedlagt som bilag 2.

1.2: Der efterspørges svar på, hvornår der kan gives afslag på overvåget samvær.

Overvåget samvær kan fastsættes, når det skønnes nødvendigt i den enkelte sag. Et vilkår om overvåget samvær skal alene anvendes, når der efter en konkret vurdering ikke er andre muligheder for at fastsætte samvær. Samtidig må overvågningen ikke udstrække sig længere end nødvendigt. Ved overvåget samvær, der gennemføres i Familieretshuset, skal Familieresthuset sikre sig, at overvågningen ikke er mere indgribende end nødvendigt. Familieretshuset kan altid ændre et overvåget samvær efter aftale med forældrene.

Lovgivningen regulerer ikke nærmere, hvornår der kan gives afslag på overvåget samvær. Som ved alle sager efter forældreansvarsloven, vil der skulle gives afslag på overvåget samvær, hvis fastsættelse af overvåget samvær vil stride med barnets bedste. Barnets ret til trivsel og beskyttelse kommer i første række, og der vil være tale om en konkret vurdering på baggrund af oplysningerne i den enkelte sag. Beskyttelsen af barnet omfatter en beskyttelse mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold. Ved sager med fx vold i familien kan der således efter en konkret vurdering gives afslag på overvåget samvær med henblik på at beskytte barnet.

1.3: Der efterspørges svar på, hvornår der er tale om chikane i sager ved Familieretshuset eller Familieretten.

Samarbejdschikane kan udøves af begge forældre. Det kan fx være, hvis bopælsforælderen uden påviselig grund har forsøgt at hindre barnets kontakt til den anden forælder. Et andet eksempel er, hvis samværsforælderen konstant kontakter eller opsøger familien uden for det ellers aftalte tidsrum. Ved en forælders vedvarende og ugrundet henvendelser til fx Familieretshuset om anmeldelser af den anden forælder kan der også være tale om samarbejdschikane.

Der føres ikke særskilt statistik over sager med samarbejdschikane i Familieretshuset og Familieretten. Praksis fra domstolene viser, at der i sager om bl.a. samarbejdschikane er blevet lagt vægt på den tidsmæssige udstrækning af den udøvede chikane. Se bilag 3 - notat om "Domme, hvor spørgsmålet om samarbejdschikane har indgået i rettens begrundelse for at ophæve den fælles forældremyndighed" sendt til udvalget den 18. august 2021 som opfølgning på samråd om Familieretshuset.

Under behandlingen af forældreansvarssager inddrager og undersøger Familieretshuset relevante forhold i den konkrete sag herunder oplysninger om samarbejdschikane. Sådanne oplysninger kan vedrøre enkelte eller gentagne forhold om fx aflysning af samvær uden påviselig grund. Det vil altid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om der er tale om samarbejdschikane, og hvilken betydning den i givet fald skal tillægges.

1.4: Det ønskes undersøgt, om ministeren kan svare yderligere på de allerede afgivet svar på SOU spørgsmål nr. 138-141 (alm. del).

Til brug for besvarelsen af SOU alm. del spørgsmål nr. 138-141 indhentede Social-, Bolig- og Ældreministeriet bidrag fra Justitsministeriet, da sager om tvangsfuldbyrdelse af forældreansvarssager behandles af Familieretten. På baggrund af en dialog med Domstolsstyrelsen oplyste Justitsministeriet, at styrelsen ikke har eller kan fremskaffe data til brug for besvarelsen af spørgsmålene.

VIVE's undersøgelse: "Fuldbyrdelsessager efter forældreansvarsloven – før og efter den familieretlige reform i 2019" fra marts 2022 indgår i evalueringen af den familieretlige reform. Undersøgelsen blev sendt til udvalget i umiddelbar forlængelse af offentliggørelsen og indeholder bl.a. data om tvangsfuldbyrdelsessager. Undersøgelsen er vedlagt som bilag 4.

Domstolsstyrelsen leverer årligt tal for gennemførte tvangsfuldbyrdelsessager fra alle landets familieretter til Social-, Bolig- og Ældreministeriet som opfølgning på chikane-pakken fra 2015. De Senest modtaget tal viser et fald fra 33 sager i 2013 til 4 sager i 2020 og 1 sag i 2021. Ministeriet er i dialog med styrelsen om levering af data for 2022-2023. Når disse modtages, vil tallene blive sendt til udvalget.

1.5: Der efterspørges statistik på antallet af sager ved Familieretshuset eller Familieretten, hvor der indhentes oplysninger fra Børnehusene.

Ved modtagelsen af en ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær visiterer Familieretshuset sager med risikofaktorer såsom utilstrækkelig omsorg for barnet, vold, herunder psykisk vold, mellem parterne eller over for barnet, chikane, misbrugsproblemer eller psykisk sygdom efter § 7 i lov om familieretshuset. I disse komplekse sager indhenter Familieretshuset oplysninger fra den relevante kommune. Familieretshuset foretager alene en registrering af, at der er indhentet oplysninger og ikke hvilke oplysninger. Derfor kan Familieretshuset ikke lave et udtræk i forhold til den efterspurgte data.